Downloaded via the EU tax law app / web

@import url(./../../../../../css/generic.css); EUR-Lex - 61997J0178 - FI
Avis juridique important

|

61997J0178

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio (viides jaosto) 30 päivänä maaliskuuta 2000. - Barry Banks ym. vastaan Theatre royal de la Monnaie. - Ennakkoratkaisupyyntö: Tribunal du travail de Bruxelles - Belgia. - Siirtotyöläisten sosiaaliturva - Sovellettavan lainsäädännön määräytyminen - E 101 - todistuksen merkitys. - Asia C-178/97.

Oikeustapauskokoelma 2000 sivu I-02005

Tiivistelmä
Asianosaiset
Tuomion perustelut
Päätökset oikeudenkäyntikuluista
Päätöksen päätösosa

Avainsanat

1 Siirtotyöläisten sosiaaliturva - Asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu työ - Käsite

(Neuvoston asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohta)

2 Siirtotyöläisten sosiaaliturva - Sovellettava lainsäädäntö - Toiseen jäsenvaltioon työskentelemään tuleva itsenäinen ammatinharjoittaja - Kotijäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen antama E 101 -todistus - Sitovuus toisen jäsenvaltion toimivaltaista laitosta kohtaan - Rajat - Todistuksen taannehtiva vaikutus - Hyväksyttävyys

(Neuvoston asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohta ja neuvoston asetuksen N:o 574/72 11 a artikla)

Tiivistelmä

1 Asetuksilla N:o 2001/83 ja N:o 3811/86 muutetun ja ajan tasalle saatetun asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa - jonka mukaan jäsenvaltion alueella tavallisesti toimivaan itsenäiseen ammatinharjoittajaan, joka suorittaa työnsä toisen jäsenvaltion alueella, sovelletaan edelleen ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädäntöä edellyttäen, että työn arvioitu kesto on korkeintaan 12 kuukautta - käytetyllä ilmaisulla "työ" tarkoitetaan kaikenlaisen työn suorittamista riippumatta siitä, onko kyseessä palkkatyö vai itsenäinen ammatinharjoittaminen.

Tämä tulkinta johtuu ensinnäkin kyseisen säännöksen sanamuodosta, sillä ilmaisulla "työ" on tavallisesti yleinen merkitys, joka tarkoittaa yhtä lailla palkkatyön tekemistä kuin itsenäisen

ammatin harjoittamista. Toiseksi tulkintaa tukevat ne olosuhteet, joissa säännös on annettu, koska neuvosto on pitänyt ilmaisua "työ" parempana kuin ilmaisua "palvelun tarjoaminen", jota komissio oli ehdottanut tarkoituksenaan rajata säännöksen soveltaminen pelkästään siihen tapaukseen, jossa toisen jäsenvaltion alueella harjoitetaan itsenäisesti ammattia.

(ks. 16, 21, 23 ja 28 kohta sekä tuomiolauselman 1 kohta)

2 Asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan mukaisesti annettu E 101 -todistus, jossa todetaan itsenäisen ammatinharjoittajan kuuluvan edelleen kotijäsenvaltion lainsäädännön alaisuuteen sen tietyn ajanjakson ajan, jona hän tekee työtä toisen jäsenvaltion alueella, sitoo sen jäsenvaltion toimivaltaista laitosta, jonne itsenäinen ammatinharjoittaja lähtee tekemään työtä, sekä sitä, joka turvautuu kyseisen ammatinharjoittajan palveluihin, niin kauan kuin todistusta ei ole peruutettu tai julistettu pätemättömäksi.

Todistuksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen on kuitenkin tarkasteltava uudelleen sitä, oliko sen antaminen perusteltua, ja tarpeen vaatiessa peruutettava se, jos sen jäsenvaltion, jossa itsenäinen ammatinharjoittaja suorittaa työtä, toimivaltainen laitos esittää epäilyksiä todistuksen perustana olevien seikkojen paikkansapitävyydestä ja siten siinä olevista maininnoista sen vuoksi, että ne eivät vastaa asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan vaatimuksia.

Näin ollen mikään ei myöskään estä sitä, että E 101 -todistuksella voi olla taannehtiva vaikutus.

(ks. 43, 48, 53-54 ja 57 kohta sekä tuomiolauselman 2-3 kohta)

Asianosaiset

Asiassa C-178/97,

jonka Tribunal du travail de Bruxelles (Belgia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Barry Banks ym.

vastaan

Théâtre royal de la Monnaie,

Colin Appletonin ja Cristopher Daviesin sekä

Mark Curtisin

osallistuessa asian käsittelyyn,

ennakkoratkaisun sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (EYVL L 149, s. 2) 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 14 c artiklan sekä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21 päivänä maaliskuuta 1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 11 a ja 12 a artiklan 7 kohdan tulkinnasta, sellaisena kuin asetukset ovat muutettuina ja ajan tasalle saatettuina 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6) ja 11.12.1986 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3811/86 (EYVL L 355, s. 5),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

(viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward sekä tuomarit L. Sevón, C. Gulmann, J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari) ja P. Jann,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,

kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Banks ym., edustajinaan solicitor M. J. S. Renouf ja asianajaja B. Blanpain, Bryssel,

- Théâtre royal de la Monnaie, edustajanaan asianajaja S. Capiau, Bryssel,

- Saksan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos E. Röder ja saman ministeriön ylijohtaja C.-D. Quassowski,

- Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston osastopäällikkö M. Perrin de Brichambaut ja saman osaston ulkoasiainneuvos C. Chavance,

- Alankomaiden hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön vs. oikeudellinen neuvonantaja J. G. Lammers,

- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään Treasury Solicitor's Departmentin virkamies J. E. Collins,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies M. Wolfcarius,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Banksin ym., edustajinaan M. J. S. Renouf ja asianajaja B. Blanpain, Théâtre royal de la Monnaien, edustajanaan asianajaja S. Capiau, Saksan hallituksen, asiamiehenään C.-D. Quassowski, Ranskan hallituksen, asiamiehenään C. Chavance, Irlannin hallituksen, asiamiehenään A. O'Caoimh, SC, Alankomaiden hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellinen neuvonantaja M. A. Fierstra, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen, asiamiehenään barrister M. Hoskins, ja komission, asiamiehenään M. Wolfcarius, 22.10.1998 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.11.1998 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

Tuomion perustelut

1 Tribunal du travail de Bruxelles on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 21.4.1997 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.5.1997, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 (jäljempänä asetus N:o 1408/71) 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 14 c artiklan sekä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21 päivänä maaliskuuta 1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 (jäljempänä asetus N:o 574/72) 11 a ja 12 a artiklan 7 kohdan tulkinnasta, sellaisena kuin asetukset ovat muutettuina ja ajan tasalle saatettuina 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6) ja 11.12.1986 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3811/86 (EYVL L 355, s. 5).

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa kantajina ovat Banks ja kahdeksan muuta oopperalaulajaa sekä kapellimestari ja jonka käsittelyyn osallistuu kolme muuta taiteilijaa (jäljempänä Banks ym.) sekä vastaajana Théâtre royal de la Monnaie de Bruxelles (Brysselin kuninkaallinen Monnaie-teatteri, jäljempänä TRM) ja jossa on kyse maksuista, jotka TRM on pidättänyt ensin mainittujen palkkioista Belgian palkkatyöntekijöiden yleisen sosiaaliturvajärjestelmän mukaisesti.

3 Banks ym. ovat näyttämötaiteilijoita, joilla on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisuus. He asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jossa he harjoittavat tavallisesti ansiotoimintaansa, ja kuuluvat Yhdistyneen kuningaskunnan sosiaaliturvajärjestelmän piiriin itsenäisinä ammatinharjoittajina. TRM otti heidät palvelukseensa esiintymään Belgiassa vuosina 1992-1995. Kunkin taiteilijan palvelussuhde kesti yhteensä alle kolme kuukautta lukuun ottamatta yhtä taiteilijaa, jonka sopimusten pituus oli neljä kuukautta ja kuusi päivää.

4 TRM pidätti heidän palkkioistaan palkkatyöntekijöiden yleisen sosiaaliturvajärjestelmän piiriin kuuluvilta perittävät maksut. Pidättäminen tapahtui palkkatyöntekijöiden yleisen sosiaaliturvajärjestelmän piiriin kuuluvien työntekijöiden sosiaaliturvajärjestelmästä 28.12.1944 annetun lakiasetuksen tarkistamisesta 27.6.1969 annetun lain täytäntöönpanemiseksi 28.11.1969 tehdyn kuninkaan päätöksen (Moniteur belge 5.12.1969) 3 §:n 2 momentin nojalla, jossa ulotettiin kyseinen järjestelmä koskemaan näyttämötaiteilijoita. Banksin ym. sopimuksissa oli nimenomainen määräys tästä pidätyksestä.

5 Palvelussuhteen aikana tai asian käsittelyn aikana kansallisessa tuomioistuimessa Banks ym. esittivät kukin E 101 -todistuksen, jonka oli antanut asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan mukaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan sosiaaliturvaministeriö ja jossa todistettiin heidän olevan itsenäisiä ammatinharjoittajia, jotka toimivat ammatinharjoittajina TRM:n palveluksessa ollessaan ja jotka kuuluvat tänä aikana edelleen Yhdistyneen kuningaskunnan sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla. Tämän säännöksen mukaan jonkin jäsenvaltion alueella tavallisesti toimivaan itsenäiseen ammatinharjoittajaan, joka suorittaa työnsä toisen jäsenvaltion alueella, sovelletaan edelleen ensin mainitun jäsenvaltion lainsäädäntöä edellyttäen, että työn arvioitu kesto ei ole enempää kuin 12 kuukautta.

6 Banks ym. kiistivät kuulumisensa Belgian palkkatyöntekijöiden sosiaaliturvajärjestelmän piiriin ja nostivat Tribunal du travail de Bruxellesissä kanteen, jossa vaadittiin TRM:n velvoittamista maksamaan takaisin pidätettyjen maksujen määrää vastaavan summan laillisine korkoineen. Kantajat väittivät, että koska he toimivat tavallisesti itsenäisinä ammatinharjoittajina Yhdistyneessä kuningaskunnassa, he kuuluivat ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön alaisuuteen asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla, koska he olivat tehneet työtä Belgiassa korkeintaan 12 kuukauden ajan. Lisäksi heidän mukaansa TRM ja Belgian kansallinen sosiaaliturvavirasto (Office national de sécurité sociale belge, jäljempänä ONSS) olivat velvollisia ottamaan huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan sosiaaliturvaministeriön antamat E 101 -todistukset.

7 TRM puolestaan katsoo, että Belgian lainsäädäntöä voitiin soveltaa asetuksen N:o 1408/71 14 c artiklan a alakohdan perusteella, sillä sen mukaan henkilön, joka samanaikaisesti on palkkatyössä yhden jäsenvaltion alueella ja toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana toisen jäsenvaltion alueella, on sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jonka alueella hän on palkkatyössä. TRM katsoi lisäksi, että koska ONSS kieltäytyi ottamasta huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan itsenäisille ammatinharjoittajille annettuja E 101 -todistuksia, sen oli noudatettava tätä päätöstä. Tämän lisäksi kyseiset todistukset, joiden taannehtivasta vaikutuksesta ei ollut varmuutta, annettiin ja toimitettiin sille valtaosin vasta taiteilijoiden palvelussuhteen aikana tai sinä aikana, kun asiaa käsiteltiin Tribunal du travail de Bruxellesissä.

8 Ennakkoratkaisupyynnössään kansallinen tuomioistuin toteaa aluksi yhteisöjen tuomioistuimen todenneen asioissa C-340/94, De Jaeck, ja C-221/95, Hervein ja Hervillier, 30.1.1997 antamissaan tuomioissa (Kok. 1997, s. I-461 ja s. I-609), että asetuksen N:o 1408/71 14 a ja 14 c artiklaa sovellettaessa palkkatyön ja itsenäisen ammatinharjoittamisen käsitteillä on ymmärrettävä tarkoitettavan toimintaa, joka on määritelty tällaiseksi toiminnaksi sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännössä, jonka alueella tätä toimintaa harjoitetaan.

9 Kansallinen tuomioistuin huomauttaa tämän jälkeen, että pääasian kantajien toiminta on Yhdistyneen kuningaskunnan sosiaaliturvalainsäädännön mukaan itsenäistä ammatinharjoittamista ja Belgian vastaavan lainsäädännön mukaan palkkatyötä.

10 Kansallinen tuomioistuin huomauttaa lisäksi, että kyseisten näyttämötaiteilijoiden puoltama 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltaminen sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa edellyttää, että säännöksessä käytettyä ilmaisua "työ" tulkitaan laajasti siten, että se kattaa kaikki korkeintaan kahdentoista kuukauden pituiset työsuoritukset riippumatta siitä, onko kyseessä palkkatyö vai itsenäinen ammatinharjoittaminen.

11 Kansallinen tuomioistuin muistuttaa vielä, että muussa tapauksessa asetuksen N:o 1408/71 14 c artikla olisi sovellettavissa pääasian kantajiin. Se toteaa kuitenkin, että tämän säännöksen soveltaminen johtaisi siihen, että nämä kantajat kuuluisivat vain Belgian lainsäädännön alaisuuteen, koska he harjoittavat toimintaa, jota pidetään Belgiassa palkkatyönä, ja tämä koskisi kaikkea niiden harjoittamaa toimintaa saman asetuksen 14 d artiklan mukaisesti. Pääasian kantajien Belgiassa harjoittaman toiminnan lyhytkestoisuuden vuoksi he eivät kuitenkaan voisi saada Belgian järjestelmän mukaisia etuuksia.

12 Näin ollen Tribunal du travail de Bruxelles päätti lykätä asian käsittelyä ja pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua seuraaviin kysymyksiin:

"1. a) Tarkoitetaanko asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainitulla käsitteellä 'työ' kaikkia korkeintaan 12 kuukautta kestäviä työsuorituksia riippumatta siitä, onko kyseessä palkkatyö vai itsenäinen ammatinharjoittaminen?

b) Jos 14 a artiklan 1 kohdan a kohdassa mainitulla käsitteellä 'työ' tarkoitetaan pelkästään itsenäistä ammatinharjoittamista, onko käsitteen sisältö määriteltävä sen jäsenvaltion sosiaaliturvasäännösten mukaisesti, jossa itsenäistä ammattia tavallisesti harjoitetaan, vai sen jäsenvaltion sosiaaliturvasäännösten mukaisesti, jossa 'työ' tehdään?

2. Mitä aikayksikköä on käytettävä asetuksen N:o 1408/71 14 c artiklassa käytettyä ilmaisua 'samanaikaisesti' arvioitaessa, tai minkä kriteerien perusteella tämä käsite voidaan määritellä?

3. a) i) Onko E 101 -todistuksessa, jonka antamisesta säädetään asetuksen N:o 2001/83 11 a artiklassa ja 12 a artiklan 7 kohdassa, todetuilla seikoilla sitovia oikeusvaikutuksia

- sen jäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen nähden, jossa jälkimmäistä toimintaa harjoitetaan?

- siihen nähden, joka turvautuu kahdessa jäsenvaltiossa työskentelevän työntekijän suoritteisiin?

ii) Jos vaikutukset ovat sitovia, niin kuinka kauan ne ovat sitä?

b) Onko E 101 -todistuksella taannehtiva vaikutus, kun siinä tarkoitetut työskentelykaudet ovat päättyneet todistusta annettaessa tai esitettäessä?"

Ensimmäinen kysymys

13 Ensimmäisessä kysymyksessään kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti sitä, tarkoitetaanko asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa käytetyllä ilmaisulla "työ" kaikenlaisen työn suorittamista riippumatta siitä, onko kyseessä palkkatyö vai itsenäinen ammatinharjoittaminen. Siinä tapauksessa, että säännöksessä tarkoitetaan vain itsenäistä ammatinharjoittamista, kyseinen tuomioistuin kysyy, onko asianomaisen työn luonne määriteltävä sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön mukaan, jossa henkilö tavallisesti harjoittaa itsenäistä ammattia, vai sen jäsenvaltion vastaavan lainsäädännön mukaan, jossa työ tehdään.

14 Asetuksen N:o 1408/71 sovellettavaa lainsäädäntöä koskevan II osaston ensimmäisenä artiklana olevan 13 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jollei 14 artiklan c alakohdasta muuta johdu, ne henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia.

15 Asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetään, että jollei asetuksen 14-17 artiklasta muuta johdu, jäsenvaltion alueella itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva henkilö on tämän jäsenvaltion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuukin toisen jäsenvaltion alueella.

16 Asetuksen N:o 1408/71 otsikolla "Muita itsenäisiä ammatinharjoittajia kuin merenkulkijoita koskevat erityissäännöt" varustetun 14 a artiklan mukaan 13 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ilmaistua sääntöä sovelletaan ottaen huomioon sääntöä seuraavat poikkeukset ja olot. Artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltion alueella tavallisesti toimivaan itsenäiseen ammatinharjoittajaan, joka suorittaa työnsä toisen jäsenvaltion alueella, sovelletaan edelleen ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädäntöä edellyttäen, että työn arvioitu kesto on korkeintaan 12 kuukautta.

17 Banksin ym. sekä TRM:n, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja komission mukaan asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa käytetyn ilmaisun "työ" on tulkittava käsittävän kaikki työsuoritukset riippumatta siitä, onko kyseessä palkkatyö vai itsenäinen ammatinharjoittaminen, ja Irlannin hallitus oli tästä samaa mieltä suullisessa käsittelyssä. Niiden mielestä tätä tulkintaa edellyttää se hyvin yleinen merkitys, joka kyseisellä sanalla on yleiskielessä. Banks ym. ja komissio korostavat lisäksi, että ilmaisun käyttö johtuu tietoisesta valinnasta, jonka neuvosto teki antaessaan 12.5.1981 asetuksen N:o 1390/81 asetuksen N:o 1408/71 laajentamisesta itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä (EYVL L 143, s. 1).

Komissio nimittäin oli käyttänyt sekä alkuperäisessä että muutetussa ehdotuksessaan asetukseksi ilmaisun "työ" sijasta ilmaisua "palvelujen suorittaminen" tarkoituksenaan näin rajoittaa säännöksen soveltaminen pelkästään siihen tapaukseen, jossa itsenäinen ammatinharjoittaja harjoittaa itsenäistä ammattitoimintaa toisen jäsenvaltion alueella.

18 Siinä tapauksessa, että yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että ilmaisulla "työ" tarkoitetaan ainoastaan itsenäistä ammatinharjoittamista, Banks ym., TRM ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus katsovat, että kyseisen työn luonne on määritettävä sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön mukaan, jonka alueella asianomainen tavallisesti harjoittaa itsenäistä ammattitoimintaa. Komissio taas katsoo edellä mainituissa asioissa Jaeck sekä Hervein ja Hervillier annettuihin tuomioihin nojautuen, että tämä määrittely on tehtävä sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön mukaan, jossa työ tehdään.

19 Saksan, Ranskan ja Alankomaiden hallitukset puolestaan väittävät, että ilmaisulla "työ" tarkoitetaan yksinomaan itsenäistä ammatinharjoittamista, koska työn luonteen määrittely tehdään sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön mukaan, jossa työ tehdään. Tällaiseen tulkintaan johtaa niiden mukaan ensinnäkin asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan otsikko. Tällainen tulkinta on näiden maiden mielestä niin ikään niiden II osaston vastaavien säännösten mukainen, jotka koskevat palkkatyöntekijöitä ja merenkulkijoita, jotka on lähetetty toisen jäsenvaltion alueelle tai toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivalle alukselle työntekoa varten. Nämä työntekijät ja merenkulkijat kuuluvat näiden hallitusten mukaan edelleen kotijäsenvaltionsa lainsäädännön alaisuuteen vain siinä tapauksessa, että heidän tekemänsä työ on palkkatyötä.

20 Pääasian kantajien, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitusten sekä komission puoltama tulkinta ilmaisusta "työ" on hyväksyttävä.

21 Tämä tulkinta johtuu ensinnäkin asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan sanamuodosta. Ilmaisulla "työ" on nimittäin tavallisesti yleinen merkitys, joka tarkoittaa yhtä lailla palkkatyön tekemistä kuin itsenäisen ammatin harjoittamista. Asetuksen 14 a artiklan 1 kohdan a alakohta eroaa sitä paitsi tältä osin 14 b artiklan 2 kohdasta, jossa säädetään, että henkilö, joka tavallisesti toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana joko jäsenvaltion alueella tai jäsenvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella ja joka on töissä toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella, kuuluu edelleen ensin mainitun jäsenvaltion lainsäädännön alaisuuteen, mikäli hän tekee työtä omaan lukuunsa.

22 Selvää on, että otsikkonsa mukaan asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklaa sovelletaan muihin itsenäisiin ammatinharjoittajiin kuin merenkulkijoihin. Tästä ei kuitenkaan voida päätellä, että säännöksen 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu työ on välttämättä luonteeltaan itsenäisen ammatin harjoittamista. Artiklassa käytetty ilmaisu "itsenäinen ammatinharjoittaja" nimittäin viittaa työhön, jota asianomainen henkilö tekee tavallisesti yhden tai useamman jäsenvaltion alueella, eikä hänen satunnaiseen työskentelyynsä tämän tai näiden jäsenvaltioiden ulkopuolella.

23 Edellä mainittua asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkintaa tukevat toiseksi ne olosuhteet, joissa säännös on annettu. Säännös nimittäin otettiin mainittuun asetukseen asetuksella N:o 1390/81, jolla asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaa laajennettiin itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä. Sekä alkuperäisessä (EYVL 1978, C 14, s. 9) että muutetussa (EYVL 1978, C 246, s. 2) ehdotuksessaan asetuksen N:o 1408/71 mukauttamiseksi komissio oli käyttänyt sanan "työ" sijasta ilmaisua "palvelun suorittaminen" tarkoittaen näin rajata säännöksen soveltamisen pelkästään siihen tapaukseen, jossa toisen jäsenvaltion alueella harjoitetaan itsenäisesti ammattia. Tämän vuoksi kaikki viittaa siihen, että neuvosto käytti ilmaisua "työ" tarkoituksenaan sisällyttää tähän säännökseen myös palkkatyö.

24 Saksan ja Alankomaiden hallitukset ovat kuitenkin ilmaisseet huolensa siitä, että jos ilmaisua "työ" tulkitaan siten, että siihen kuuluu muutakin kuin itsenäisen ammatin harjoittaminen, tällä on vakavia seurauksia. Näiden hallitusten mukaan tällainen tulkinta johtaisi nimittäin siihen, että kuka

tahansa voisi liittyä itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvajärjestelmään sellaisessa jäsenvaltiossa, jossa maksut ovat alhaiset, ainoana tarkoituksenaan lähteä toiseen jäsenvaltioon tekemään siellä vuoden ajan palkkatyötä maksamatta viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa voimassa olevia korkeampia maksuja.

25 Tältä osin on todettava, että asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa asetetaan ennakkoedellytykseksi se, että asianomainen toimii "tavallisesti" itsenäisenä ammatinharjoittajana jäsenvaltion alueella. Tämä edellyttää, että asianomainen henkilö harjoittaa tavanomaisesti merkittävässä määrin toimintaa sen jäsenvaltion alueella, jossa hänellä on kotipaikka (ks. vastaavasti asetuksen N:o 1408/71 palkkatyöntekijöiden lähettämistä koskevan 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan osalta asia C-202/97, FTS, tuomio 10.2.2000, Kok. 2000, s. I-883, 45 kohta). Siten tämän henkilön on jo täytynyt harjoittaa jonkin aikaa toimintaansa ennen vetoamistaan kyseisen säännöksen suomaan etuun. Samoin sinä aikana, jona kyseinen henkilö suorittaa työtä toisen jäsenvaltion alueella, hänen on kotivaltiossaan pidettävä edelleen yllä toiminnan harjoittamiseen tarvittavia valmiuksia kyetäkseen jatkamaan toimintaa palattuaan.

26 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 59 kohdassa todennut, tällaisten perusrakenteiden ylläpitoon kotivaltiossa kuuluu esimerkiksi toimitilojen käyttäminen, maksujen suorittaminen sosiaaliturvajärjestelmään, verojen maksaminen, toimiluvan ja arvonlisäveronumeron säilyttäminen tai kauppakamarin ja alan järjestöjen jäsenyys.

27 On vielä huomattava, että asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltaminen edellyttää, että itsenäisenä ammatinharjoittajana jäsenvaltion alueella toimiva henkilö suorittaa toisen jäsenvaltion alueella "työtä" eli määrättyä tehtävää, jonka sisältö ja kesto on ennalta määritelty ja jonka todenperäisyys on kyettävä näyttämään toteen esittämällä asianomaiset sopimukset.

28 Näin ollen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa käytetyllä ilmaisulla "työ" tarkoitetaan kaikenlaisen työn suorittamista riippumatta siitä, onko kyseessä palkkatyö vai itsenäinen ammatinharjoittaminen.

Toinen kysymys

29 Toisessa kysymyksessään kansallinen tuomioistuin kysyy, kuinka asetuksen N:o 1408/71 14 c artiklassa käytettyä ilmaisua "samanaikaisesti" on tulkittava.

30 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltaminen pääasian yhteydessä edellyttää, että säännöksessä käytetyllä ilmaisulla "työ" tarkoitetaan kaikenlaisen työn suorittamista riippumatta siitä, onko kyseessä palkkatyö vai itsenäinen ammatinharjoittaminen, ja että toinen kysymys on esitetty vain sitä tapausta varten, että kyseistä säännöstä ei voida soveltaa tässä tapauksessa.

31 Ensimmäiseen kysymykseen annetun vastauksen vuoksi toiseen kysymykseen ei siis ole tarpeen vastata.

Kolmannen kysymyksen ensimmäinen osa

32 Kolmannen kysymyksensä ensimmäisessä osassa kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, sitooko asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan ja 12 a artiklan 7 kohdan mukaisesti annettu E 101 -todistus sekä työskentelyjäsenvaltion toimivaltaista laitosta että sitä, joka turvautuu tällaisen todistuksen saaneen itsenäisen ammatinharjoittajan palveluihin. Siinä tapauksessa, että vastaus on myöntävä, kansallinen tuomioistuin kysyy, kuinka kauan todistuksella on sitovia vaikutuksia.

33 Asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan mukaan sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen nimeämän laitoksen, jonka lainsäädäntö jää asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan nojalla sovellettavaksi, on annettava todistus siitä, että itsenäiseen ammatinharjoittajaan sovelletaan tätä lainsäädäntöä todistuksessa määrättyyn päivään asti. Saman asetuksen 12 a artiklan 7 kohdan mukaan asetuksen N:o 1408/71 14 c artiklan a alakohtaa sovellettaessa sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen nimeämän laitoksen, jonka alueella henkilö tekee palkkatyötä, on annettava tälle henkilölle todistus siitä, että tämä on sen lainsäädännön alainen. Koska 14 c artiklalla ei kuitenkaan ole pääasiassa merkitystä tämän tuomion 29-31 kohdassa mainituista syistä, ei ole tarpeen tutkia asetuksen N:o 574/72 12 a artiklan 7 kohtaa.

34 Asetusten N:o 1408/71 ja N:o 574/72 soveltamista varten tarvittavista lomakemalleista (E 001, E 101-127, E 201-215, E 301-303, E 401-411) 17.10.1985 tekemällään päätöksellä N:o 130 (EYVL 1986, L 192, s. 1), jota sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä, asetuksen N:o 1408/71 80 ja 81 artiklassa tarkoitettu Euroopan yhteisöjen siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunta (jäljempänä hallintotoimikunta) vahvisti asetuksen N:o 574/72 11 a artiklassa mainittua todistamista varten mallitodistuksen, niin sanotun E 101 -todistuksen.

35 Banks ym., TRM sekä Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset katsovat, että E 101 -todistus sitoo jäsenvaltioiden toimivaltaisia laitoksia niin kauan kuin sen antanut laitos ei ole peruuttanut sitä. Muussa tapauksessa asetuksen N:o 1408/71 II osaston lainvalintasäännösten muodostaman järjestelmän toiminta nimittäin vaarantuisi. Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan E 101 -todistus sitoo myös niitä henkilöitä, jotka ottavat palvelukseensa tämän todistuksen saaneita työntekijöitä. TRM taas väittää tältä osin, että tällaisia työnantajia sitovat niiden oman jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen määräykset.

36 Saksan, Ranskan ja Alankomaiden hallitukset sekä komissio huomauttavat, että työntekijöihin sovellettava sosiaaliturvalainsäädäntö määritetään asetuksen N:o 1408/71 II osastossa. Niiden mukaan on kuitenkin mahdollista, että E 101 -todistuksen antanut toimivaltainen laitos on päätynyt soveltamaan omaa lainsäädäntöään epätarkkojen tosiseikkojen perusteella tai virheellisen arvioinnin johdosta. Näiden maiden mielestä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on siten tarvittaessa oikeus tehdä erilainen päätelmä, vaikka E 101 -todistus onkin varteenotettava osoitus sovellettavasta lainsäädännöstä.

37 Saksan ja Alankomaiden hallitukset katsovat tältä osin, että muilla laitoksilla kuin todistuksen antaneella laitoksella on oikeus jättää E 101 -todistus huomioon ottamatta. Komissio sitä vastoin painottaa jäsenvaltioiden toimivaltaisten laitosten välisen lojaalin yhteistyön velvoitetta. Näin ollen siinä tapauksessa, että todistuksen antanut laitos ei suostuisi peruuttamaan sitä toisen laitoksen pyynnöstä, tämän toisen laitoksen olisi nostettava kanne kansallisissa tuomioistuimissa.

38 On muistettava, että EY:n perustamissopimuksen 5 artiklassa (josta on tullut EY 10 artikla) ilmaistu lojaalin yhteistyön periaate velvoittaa todistuksen antavan laitoksen arvioimaan sovellettavan sosiaaliturvalainsäädännön määrittämistä koskevien sääntöjen soveltamisen kannalta merkityksellisiä seikkoja oikein ja siten takaamaan E 101 -todistuksessa olevien mainintojen paikkansapitävyyden (ks. vastaavasti em. asia FTS, tuomion 51 kohta).

39 Mitä taas tulee työskentelyjäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen, niin perustamissopimuksen 5 artiklasta johtuvasta yhteistyövelvollisuudesta seuraa, että tätä velvollisuutta ei noudateta - ja asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan ja asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan tavoitteet jätetään ottamatta huomioon - jos kyseisen jäsenvaltion laitos katsoisi, etteivät todistuksen maininnat sido sitä, ja saattaisi itsenäisen ammatinharjoittajan niin ikään oman sosiaaliturvajärjestelmänsä alaisuuteen (ks. vastaavasti saman tuomion 52 kohta).

40 Tästä seuraa, että siltä osin kuin E 101 -todistuksella luodaan olettama siitä, että asianomainen itsenäinen ammatinharjoittaja säännönmukaisesti kuuluu sen jäsenvaltion

sosiaaliturvajärjestelmän piiriin, jossa hänellä on kotipaikka, sitoo kyseinen todistus sen jäsenvaltion toimivaltaista laitosta, jossa tämä ammatinharjoittaja suorittaa työtä (saman tuomion 53 kohta).

41 Muussa tapauksessa loukattaisiin periaatetta, jonka mukaan itsenäinen ammatinharjoittaja kuuluu yhden ainoan sosiaaliturvajärjestelmän piiriin sekä sovellettavan järjestelmän ennalta-arvattavuutta ja näin ollen oikeusvarmuutta. Niissä tapauksissa, joissa sovellettavaa järjestelmää on vaikea määritellä, kummankin kyseessä olevan jäsenvaltion toimivaltaisten laitosten olisi nimittäin katsottava oman sosiaalijärjestelmänsä olevan sovellettavissa kyseiseen itsenäiseen ammatinharjoittajaan tämän vahingoksi (saman tuomion 54 kohta).

42 Niin kauan kuin E 101 -todistusta ei ole peruutettu taikka todettu pätemättömäksi, sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jossa itsenäinen ammatinharjoittaja työskentelee, on siten otettava huomioon, että häneen sovelletaan jo sen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmää, jossa hänellä on kotipaikka, eikä laitos siten voi soveltaa kyseiseen itsenäiseen ammatinharjoittajaan omaa sosiaaliturvajärjestelmäänsä (saman tuomion 55 kohta).

43 E 101 -todistuksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen on kuitenkin tarkasteltava uudelleen sitä, oliko todistuksen antaminen perusteltua ja tarpeen vaatiessa peruutettava todistus, jos sen jäsenvaltion, jossa itsenäinen ammatinharjoittaja suorittaa työtä, toimivaltainen laitos esittää epäilyksiä todistuksen perustana olevien seikkojen paikkansapitävyydestä ja siten siinä olevista maininnoista sen vuoksi, että ne eivät vastaa asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan vaatimuksia (saman tuomion 56 kohta).

44 Tilanteessa, jossa kyseessä olevat laitokset eivät pääse yksimielisyyteen yksittäistapauksen tosiseikkojen arvioinnista eivätkä siten siitä, kuuluuko tapaus asetuksen N:o 1408/71 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan, ne voivat jättää asian hallintotoimikunnan ratkaistavaksi (saman tuomion 57 kohta).

45 Jos hallintotoimikunta ei onnistu yhteensovittamaan toimivaltaisten laitosten näkökantoja asiassa sovellettavasta lainsäädännöstä, se jäsenvaltio, jonka alueella itsenäinen ammatinharjoittaja työskentelee, voi - tämän vaikuttamatta todistuksen antaneen laitoksen jäsenvaltiossa käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin - aloittaa EY:n perustamissopimuksen 170 artiklan (josta on tullut EY 227 artikla) mukaisen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn, jotta yhteisöjen tuomioistuin voi tutkia tällaisen kanteen yhteydessä, mitä lainsäädäntöä kyseiseen itsenäiseen ammatinharjoittajaan on sovellettava, ja siten E 101 -todistuksessa olevien mainintojen paikkansapitävyyden (saman tuomion 58 kohta).

46 Edellä todetusta seuraa, että asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan mukaisesti annettu E 101 -todistus sitoo sen jäsenvaltion, jonne itsenäinen ammatinharjoittaja lähtee tekemään työtä, toimivaltaista laitosta niin kauan kuin todistusta ei ole peruutettu tai julistettu pätemättömäksi.

47 Koska E 101 -todistus sitoo tätä toimivaltaista laitosta, ei se, joka turvautuu tällaisen ammatinharjoittajan palveluihin, voi jättää todistusta huomiotta. Jos palveluihin turvautuva epäilee todistuksen pätevyyttä, pitää sen kuitenkin ilmoittaa tästä asianomaiselle laitokselle.

48 Kolmannen kysymyksen ensimmäiseen osaan on näin ollen vastattava, että asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan mukaisesti annettu E 101 -todistus sitoo sen jäsenvaltion toimivaltaista laitosta, jonne itsenäinen ammatinharjoittaja lähtee tekemään työtä, sekä sitä, joka turvautuu kyseisen ammatinharjoittajan palveluihin, niin kauan kuin todistusta ei ole peruutettu tai julistettu pätemättömäksi.

Kolmannen kysymyksen jälkimmäinen osa

49 Kolmannen kysymyksen jälkimmäisessä osassa kansallinen tuomioistuin kysyy, voiko asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan mukaisesti annetulla E 101 -todistuksella olla taannehtiva vaikutus, kun se koskee ajanjaksoa, joka on todistusta annettaessa osittain tai kokonaan kulunut.

50 Banksin ym:iden sekä Saksan, Ranskan, Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitusten sekä komission mielestä kysymykseen on vastattava myöntävästi. Ne huomauttavat, että asetuksessa N:o 574/72 ei edellytetä todistuksen antamista ennen työn aloittamista toisen jäsenvaltion alueella.

51 TRM sitä vastoin katsoo, että E 101 -todistuksen antaminen tai esittäminen myöhässä aiheuttaa sen, ettei se, joka turvautuu asianomaisen itsenäisen ammatinharjoittajan palveluihin, voi ottaa sitä ajoissa huomioon.

52 Tältä osin on todettava ensinnäkin, että asetuksen N:o 574/72 11 a artiklassa ei aseteta määräaikaa siinä tarkoitetun todistuksen antamiselle.

53 Lisäksi antaessaan E 101 -todistuksen 11 a artiklan nojalla jäsenvaltion toimivaltainen laitos pelkästään toteaa, että asianomainen itsenäinen ammatinharjoittaja kuuluu edelleen tämän jäsenvaltion lainsäädännön alaisuuteen sen määrätyn ajanjakson ajan, jona hän tekee työtä toisen jäsenvaltion alueella. Vaikka on parempi, että tämä todetaan ennen kyseisen ajanjakson alkua, se voidaan todeta myös kyseisen ajanjakson aikana ja jopa sen päätyttyä.

54 Näin ollen mikään ei estä sitä, että E 101 -todistuksella voi olla taannehtiva vaikutus.

55 Asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan, 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 14 b artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisesta 17.10.1985 tehdyn hallintotoimikunnan päätöksen N:o 126 (EYVL 1986, C 141, s. 3) mukaan asetuksen N:o 574/72 11 ja 11 a artiklassa tarkoitetun laitoksen on annettava todistus sovellettavasta lainsäädännöstä (E 101 -todistus) siinäkin tapauksessa, että todistusta pyydettäisiin vasta sen jälkeen kun asianomainen ammatinharjoittaja on aloittanut työskentelyn muun kuin toimivaltaisen valtion alueella.

56 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on väistämättäkin myöntänyt E 101 -todistuksella voivan olla taannehtivia oikeusvaikutuksia katsoessaan, että asetuksen N:o 1408/71 17 artiklassa jäsenvaltioille annettu mahdollisuus sopia muun kuin 13-16 artiklassa tarkoitetun lainsäädännön soveltamisesta työntekijän eduksi koskee myös menneitä ajanjaksoja (asia 101/83, Brusse, tuomio 17.5.1984, Kok. 1984, s. 2223, 20 ja 21 kohta ja asia C-454/93, Van Gestel, tuomio 29.6.1995, Kok. 1995, s. I-1707, 29 kohta). Asetuksen N:o 574/72 11 ja 11 a artiklassa nimittäin säädetään, että E 101 -todistus on annettava myös tällaisessa tapauksessa.

57 Tämän vuoksi kolmannen kysymyksen jälkimmäiseen osaan on vastattava, että asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan mukaisesti annetulla E 101 -todistuksella voi olla taannehtiva vaikutus.

Päätökset oikeudenkäyntikuluista

Oikeudenkäyntikulut

58 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan, Ranskan, Irlannin, Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Päätöksen päätösosa

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

(viides jaosto)

on ratkaissut Tribunal du travail de Bruxellesin 21.4.1997 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83 ja 11.12.1986 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3811/86, 14 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa käytetyllä ilmaisulla "työ" tarkoitetaan kaikenlaisen työn suorittamista riippumatta siitä, onko kyseessä palkkatyö vai itsenäinen ammatinharjoittaminen.

2) Asetuksen N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annetun neuvoston asetuksen N:o 574/72, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 2001/83 ja asetuksella N:o 3811/86, 11 a artiklan mukaisesti annettu E 101 -todistus sitoo sen jäsenvaltion toimivaltaista laitosta, jonne itsenäinen ammatinharjoittaja lähtee tekemään työtä, sekä sitä, joka turvautuu kyseisen ammatinharjoittajan palveluihin, niin kauan kuin todistusta ei ole peruutettu tai julistettu pätemättömäksi.

3) Asetuksen N:o 574/72 11 a artiklan mukaisesti annetulla E 101 -todistuksella voi olla taannehtiva vaikutus.